

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledišča v „zvezdi“. Opravištevno, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Naloga naših gimnazij.

Naše gimnazije so bile doslej vedno in so še zdaj v tesnej zvezi z nemškimi. To je obče znano. A ne samo z nemškimi v Avstriji, ampak i z onimi, ki so v sedanjem nemškem cesarstvu. Kajti možje, ki so l. 1849 naše učilnice bistveno preuravnali, kakor Bonitz i dr., so se držali načel, katera so nemški učenjaki, na pr. F. A. Wolf in dr., za najboljša smatrali in proglasili. Ako tedaj cilj in namero naših gimnazij pregledavamo, moramo se ozirati na razvoj nemških.

Šola je in je bila vedno vsaj na Nemškem v oski dotiki z javnim življenjem in se ne da od njega ločiti. Kdor namreč javnega življenja in gibanja razume, bode i namere javnih šol razumel in narobe. Zato so pa tudi gimnazijam v raznih dobah razne cilje stavili. Pogled v preteklost nam bode to pokazal.

Dokler so bile šole po večjem v rokah katoliškega duhovenstva, bil jim je se vé da cilj gojenje in razvijanje katoliškega duha. A ko je reformacija njihovo moč uničila, je protestantovsko duhovenstvo tudi šole v roke dobilo in po svoje uravnalo. I kakšen je bil tedaj cilj gimnazij? To se bode razvidelo iz izrekov onih mož, ki so imeli največji vpliv na razvoj tedanjih srednjih šol, kakor Trotzendorf, Sturm, Neander. Valentin Trotzendorf pravi: V šoli je začetek modrosti strah božji. Ta strah se ima torej najprvo mladini vcepiti, vse drugo ima le toliko veljavo, kolikor k temu cilju pripomore. Sturm, imeniti pädagog svoje dobe, je učeno in zgovorno pobožnost (docta et elegans pietas) postavil za cilj vsej izobraženosti. In Neander je izrekel: Vse je na tem ležeče, da se mladina gramatike, latinskega jezika in pobožnosti vadi. To je bila prava evangeljska gimnazija, ki je v tej dobi najlepše cvela.

Kmalu so pa nastopili učenjaki in humanisti z drugimi nazori, ki niso pobožnosti več na prvo mesto stavili. Mej njimi so posebno imenitni Winkelman, Lessing, Herder. Oni so ideal grške umetnosti povzdignili na prvo mesto; ta je bila odslej odločilna in merodajna. Vpliv te šole lahko vsak opazuje pri najboljših nemških klasikih.

Od njih se nekoliko loči F. A. Wolf, ki pravi: Po izpoznavanju grške in rimske občne vede in umetnosti naj se misel in нрав obuja, razvija in izobrazuje; le dobra reprodukcija staroklasičnih mislij in idej bode pripomogla do harmonične izobraženosti. S tem je Wolf vzpostavil ideal humanizma.

Njegovi nasledniki so šli za korak dalje, ker so klasično izobraženost nad krščanstvo deli. Koncem prejšnjega in početkom

tega stoletja je bila naloga gimnazijam, z učenjem staroklasičnih jezikov duševne kreposti razvijati in oblaževati. Tako so prišle gimnazije filologom v roke. Cerkveni dub protestantovski je poizginil; na mesto vere je stopila trezna morala, vse to pa zaradi oslabiljenja evangeljske cerkve vsled francoskih bojov. To je trajalo do leta 1848. Ali reakcija, ki je poslej na Pruskem nastopila, je začela zopet vero evangeljsko povzdigovati in mej humanizmom in evangeljstvom posredovati. To je tretja doba v razvoju nemških in tudi avstrijskih gimnazij. Krščanska vera bi bila po tem takem imela vodnica, duša in srce vsega poduka biti, po veri naj bi se vse ravnalo, in le toliko veljavo imelo, kolikor k temu cilju pripomore. Tako se govorili in sklenili nemški pädagogi na filologiškem zboru l. 1851. Znano je, da smo v Avstriji na enako pot krenili in skoro — zašli, ker se je nekaj časa pri nas celó na to mislilo, kako bi se dali grški in latinski klasiki s cerkvenimi učitelji (patres ecclesiae) nadomestiti. Lahko je dokazati, da to nij berilo za mladino gimnazijsko, nego za teologe. Vendar tako daleč nij prišlo, in namerjano sporazumljenje mej humanizmom in klerikalizmom se nij posrečilo, ni na Avstrijskem ni na Pruskem. Kmalu pa se je prepričanje vrnilo, da gimnazijam ne zadostuje ne humanizem ne klerikalizem (protestantovski), tudi ne združenje obeh. Uzrok je bil največ političen.

Ko je namreč na Italijanskem narodu a ideja Piemontezem do tako ogromnih uspehov pripomogla, je tudi Prusija (nemški Piemont) narodno idejo gojiti jela in merodajni nemški pädagogi so jo skušali v šole vpeljati. Podlaga gimnazij bi morala tudi narodna biti, tako so jeli naenkrat trditi. Vsak bode takoj izpoznal, kolike pomembe je proglašenje onega izreka moralo biti za raznonarodno Avstrijo.

V srednjem veku niso poznali narodne odgoje, ampak odgojevanje jim je bilo krotenje naravnih nagibov; mej te spada tudi nagib, ki se tiče narodnosti; moral se je tedaj zatreti, kakor drugi enaki. Reformacija je sicer o tem nekaj izpremenila, ali 30letna vojna je zopet vse te premembe zatrla in francoščino vpeljala. Še le za Napoleona se je jel povzdigati glas po narodni omiki. Posebno je Fichte veliko storil v tem obziru.

Leta 40—60 niso bila ugodna narodnej omiki na Nemškem, više se je stavil humanizem. Rekali so: To je pristno nemško stremljenje, izobraziti se prosto od narodnih zaprek za idealnega človeka. Zato so Nemci, postavljeni sredi Evrope, da bi, tesno zvezani z vsemi velikimi narodi, du-

ševno na vse vplivali (!); Nemeec bi si imel po zatrtjej narodnosti ves svet svojim duhom osvojiti!

To se je v poslednjih 10—15 letih izpremenilo.

Občno se zahteva, narodna odgoja, in država temu klicu ustreza.

S tem se prične nova doba v razvoju gimnazijskem. Ješče potrebuje, tako pravijo, zedinjena Nemčija pod vodstvom prusovskega utrjenja in — dovršenja. Ta posel se bode nemara pomcem prepustiti moral.

In še nekaj. Narodnost se določuje, pravijo, po krvnej sorodnosti. Kdor nij rojen Nemeec, nij Nemeec. Mi smo od višjih uradnikov čuli, da se ovi nazor tudi v Avstriji po deželah, ker so Nemci v odločnej večini, s tem dejansko izvršuje, da se bolje službe le rojenim Nemcem pridružujejo.

Kaj je torej narodna naloga gimnazije?

Na to odgovarjajo nemški pädagogi: One posebnosti naroda, katere so tako rekoč jedro njegovega bitstva in njegove zgodovine, varovati zatrtja in spačenja.

Kako naj se to dejansko izpeljuje?

Prvič je treba narodno svobodo zavarovati, torej mladini najprvo telesne kreposti razviti in utrditi. Ako se tuji narod po svojej zunajnosti bolj olikan kaže, tu se lahko probudi nagnenost tujce posnemati. Tej nevarnosti mora narodna odgoja v okom priti, vendar se ne sme vcepiti zaničevanje in mrženje tujstva. To bi bilo nedostojno in kratkoumno. Le domače se ne sme smatrati za to, ker je domače, za slabo, t. j. dobro za slabo.

Šola mora torej, da tem zahtevam ustreza, učiti materinščino, domačo literaturo in zgodovino, domače šege in navade izpoznavati in ceniti. Mladina naj se torej vadi, narodno čutiti, misliti in ravnati, t. j. kakor so najblažji narodi vselej čutili in mislili. Pot do tega pa je, da se jej z odgojo in ukom, brez naglosti in sile, vendar vztrajno oni nazori o življenji vtisujejo, katere so vzorni izgledni možje imeli. — Komur srce hitreje bije, kadar se očestva spominja, kdor narodni blagor s hvaležno ljubeznijo visoko ceni, on bode, če prav tega ne namerava, enako čutstvo pri učencih budil. Učitelji morajo tedaj narodno čutiti in misliti. To trdi Prusovski profesor dr. J. Müller. — Idi in stori tudi ti tako!

A tudi metoda in predmet podučevanja mora na to meriti. Metoda naj poduk uprosti in olajša, pojmove umno razvija, in namesto fraz prepričanje podaje.

Predmetov nij treba zato bistveno izpreminjati. Staroklasični jeziki so vzlasti narodni omiki in odgoji na korist. Vzpostavljajo nam najboljše uzore narodne zavednosti, kažejo cilj, za katerim se moramo poganjati

uče nas državljskih čednostij, katere narod v državo združen potrebuje na pr.: ljubezen do domovine, pokorščino zakonom, spoštovanje postavno izvoljene gosposke, priprostost in zmernost v domačem, skromnost v javnem življenju itd.

Le ene, jedine malenkosti se v raznorodnej Avstriji ne sme pozabiti, t. j. učnega jezika. Sapienti satís.

V. K.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Belgrada 3. okt. ima zadnja „Zastava“, ki nam je [došla sledeči zanimivi dopis: „Žalibog vam ne pišem z meje, nego s prestolnice srbske, kamor je sedaj iz Kragujevca težišče situacije preneseno. Pa tudi od tu vam ne morem pisati o rezultatu krize, katera se je naredila v borbi narodne volje, z voljo kamerile in konzulskih prigovaranj, nego zopet in zopet o samej krizi. Da, kriza še traje. Ali je do točke, gder se mora rešiti. Denes je prelom. Ali = ali. Ali bode tako kakor narod hoče, ali pa bode tako, kakor se mnogi niso nadejali. Moram izpovedati popolnem iskreno, da je tu mahom revolucijonarno stanje. Skupščina je zaključila vojno — to vas pozitivno uveravam; — vlada (Ristićeva) je vse uredila po tem in predložila knezu dva predloga, katere on uže osem dnij ima, a ne če podpisati. Še več, govori se, da po izrečnem njegovem nalogu niso denes izmarširali pijonirji, kakor jim je bilo ukazano. Vlada je pojmišči svoj značaj kot kabinet akcije vsled tega ponudila ostavko, (demisijo). Knez pak, da si vladi nij podpisal še niti jednega ukaza, iz razumljivih razlogov nij hotel ostavke uvažiti. Kaj je torej zdaj. Tu je jedna vlada, ki je sporazumna s skupščino in vsled tega jo trpi vladalec, kateri ostentativno pokazuje kako jo trpi iz sile. Kaj se torej misli? Skupščina je sklenila izrečno akcijo in izdala je adresu „pro forma“. Vlada je z dušo in telesom za akcijo. More-li tedaj biti, da akcije ipak ne bode?

„Vlada bi gotovo odstopila, ali jo od tega vzdržuje skupščina. Tukaj se nekaj velicega kuha. Leta 1858 (ko je bil knez Mihail umorjen Ur.) poknilo je samo notranje vprašanje. Tu pa sti obe vprašanji vpleteni. Stanje postaja revolucijonarno, ker se ono odozgoraj pripravlja. Čem bi vlada odstopila, došel bi stari Nikola Cenić ali kateri drugi kamakamovec z državnim udarom in razpustom skupščine. Za dva dni plamtla bi Srbija v revoluciji. Mislite li, da bi za Obrenovića bolje bilo? Ako ga kajmakomija v svojem triumfu ne bi uklonila z „legitimnim“ prokletnikom — kakor je brez vsake sumnje, ker ona je z dušo in telesom v tem taborji, — zopet bi postala neizbežna katastrofa.

„Knez Milan more sedaj položiti čvrst temelj svojemu prestolu. Naj zedini svojo osodo z narodovo in naj pojde na delo narodnega oslobojenja. Dobi li Srbija, — nikdo ne bode več dobil od kneza Milana. Izgubi li, knez Milan ne izgubi nič, ker kar je delal, delal je po volji naroda. Če Srbija zavsem propade, — knez Milan bode najmenj izgubil: samo omahljiv prestol. Kadar narod hoče žrtvovati i imenje i krv i svobodo svojo, zakaj se bode

srbski knez Milan vztezal vreči na vago stolico polno trnja.

„Neče li knez Milan vojne, napisal je politični testament. Knez Milan se ljuto vara ako misli zagotoviti svoj prestol s temi pripomočki, s katerimi ga izpodkopava. Bojim, se, da je kriza postala uže toliko akutna, da bode uže jutri poknila, na jedno ali drugo stran. (Res je Ristić 4. okt. odstopil.) Razburjenost mej poslanci je velika. Nij čudo, oni so sklenili rat (vojno), a pijonirji se vračajo nazaj.

„Iz Bosne je pribeglo na naše zemljišče pri Užicah in Zlatiboru več nego 20 000 sirotinje, ki išče pomoči. Turci okolo meje obešajo, koljejo, gujave, dave in nabijajo na kolec kukavno (ubogo) rajo. Pa zakaj bi morala Srbija to gledati? Trdijo mi, da je v konaku (kneževem stanovanji) po volji (generala) Zacha in (obrsta) Protića avstrijski vpliv vsemogoč. Pravijo, da je avstrijski konzul v imenu svojega predpostavljenega prosil, da knez ne podpiše objave vojne, še samo 20 dnij. Ne vemo, kaj jim bodo dvajset dnij? . . .“

Češki „Narodni Listy“ imajo pak 6. okt. datiran telegram iz Belgrada, oddan takraj meje v Zemljino, ki poroča, kako se je določitev v parlamentu vršila, in ki potrjuje predstoječi „Zastavin“ dopis. Glasi se: „Knez Milan je prišel v ponedeljek popoldne v skupščino, spremljan od pobočnika Protića. Seja skupščine je bila proglašena za tajno. Ministri so protestirali proti, da se dá knez gnati k osebnemu vstopu v skupščino (kar je v parlamentarnem življenju čisto nenavadno Ur.) in so zahtevali svojo ostavko, ter odšli. Ko so se ministri oddaljili, vpraša knez: „Zaupate-li meni?“ Nekoliko glasov odgovori: „Da“. Dalje vpraša knez: „Jesteli za vojno?“ Skupščina odgovori burno: „Da! Hočemo boj. Saj to veš dobro!“ Knez na to razklada, da nij za vojno. Poslanci kličejo, da so jim znani vsi razlogi ki govore za vojno in proti vojni, da pa oni hočejo boj. Knez na to odide v občnem razburjenji, zapalivši si cigaro. Vtorek je šla k njemu deputacija, denes v imenu skupščine predsednik Kaljevič. Nikdo neče biti minister. Dvojno je mogoče: ali bode državni prevrat z revolucijo, ali pak liberalno ministerstvo z vojno“.

In ko smo naveli uže dva slovanska glasa, naj omenimo še sodbe tretjega, hrvatskega „Obzora“, ki v članku od petka 8. okt. konstatira, da hercegovinski vstanek nij bil po nobenem izidu zastoj in nikakor ne brezvspešen. Kajti če Hercegovinci prav orožje polože, Evropa je uže obljubila preskrbeti jim in Bošnjakom vsaj reforme in priboljške. — Tudi je čudno zakaj avstrijske novine psujejo srbskega Ristića. Če je on hotel Bosno in Hercegovino Srbiji anektirati, delal je moralno tako kakor Bismark in Cavour, katera rečeni listi kot velika patrijota svojega naroda slave. Ristih pri Jugoslovanih s tem baš popularen postaje, ker ga nemški in magjarski listi psujejo. „Ti prezirani južni Slovani, končuje „Obzor“, glasilo vladajoče hrv. stranke, ki prenašajo turško barbarsko vladu, kadar god so skočili na orožje, kdo je prvi doletel, da jih v jarmu pridrži? Vsa Evropa. Kar je trpela slovanska raja skozi veke, zaslučuje začupenje, da še živi in ima upanje v svojo

prihodnjost; in sme vsak čas pograbit i orožje, da si jo izvojuje. Ne treba se posmehovati tem narodom! Njihova osoda je polna časti. Oni bodo še delali pri obstanku in razpadu ne samo jedne carevine.“

Iz Dubice v gornej Bosni se brzojavlja „Obzoru“ 8. okt.: „Presinočnjem se je celo noč žarilo nebo od plemena nad Pastirevim. Predvčeranjem ves dan krvav boj v Marinu in Strigovi. Rezultat nij znan, izven, da sta dve turški vasi zgoreli. Včeraj se je silno ljudij (iz Bosne) sem izselilo. A v Srbiji odlašajo pomoči do neba vpijočim bratom! Strašno pomisliti!“

Drugi občni zbor „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“.

Iz celjske okolice 8. okt. [Izv. dop.]

Odkar imajo slovensko-štajerski učitelji svojo lastno društvo, zbirajo se marljivo v shode. Lani so zborovali v Mariboru, a letos se jih je v Celji, 5. oktobra zbralo nad 70 čvrstih učiteljev, ki se zavedajo važnosti svojega poklica in svoje naloge, delovati za omiko naroda svojega.

Zborovanje je pričel društveni predsednik, g. Lapajne iz Ljutomera, kateri je v svojem nagovoru poudarjal važnost društva, omenjal ovire, katere ima pri svojem delovanji in kazal pot, po katerem naj slovensko-štajerski učitelji hodijo, da delajo za korist slovenskega naroda, a da ne pridejo v prevelike spletke s šolskimi gosposkami, ki večkrat le pristransko mladinsko izobraževanje zahtevajo. —

Po tem nagovoru poroča tajnik, rekoč, da šteje društvo 72 pravih, 13 podpornih, skupaj 85 udov. Društveni organ „Slovenski učitelj“ ima 445 naročnikov. Mej letom je imel odbor 3 seje, mej temi eno v Celji, pri kateri je bila večja udeležba.

Blagajnik, g. Kovačič polaga račun od 1. novembra 1874 do 1. oktobra 1875, ki kaže 589 gold. dohodkov in 563 gold. stroškov, ne gledé na one dohodke, katere je tiskarna na račun društva prejela.

Za pregled računov so bili izvoljeni gg. Kunstič, Dernač in Kline, učitelji v sevniškem okraji.

Na to se je pogovarjalo o prihodnjem društvenem delovanji. Pri tej točki se je poudarjalo posebno to, da naj odbor na uredovanje društvenega lista in na njegovo vsostransko korektnost vso skrb obrača.

Za prihodnje leto se določi cena „Slovenskemu učitelju“ na 3 gold.; mej tem ko znaša društvenina za prave in podperne ude 3 gld. 50 kr. Za bodoče društveno leto — sklene zbor jednoglasno — naj bode sedež društva Ljutomer, dasiravno so dosedanji odborniki v Ljutomeru ter v bližnjem okraji odločno proti temu govorili. — Prihodnji občni zbor slovensko-štajerskih učiteljev obhajal se bode v Ptujem. Zdaj je sledila volitev predsednika in 14 odbornikov. Za predsednika je bil jednoglasno izvoljen dosedanji načelnik g. Lapajne v Ljutomeru. Ostalni odborniki pa so gg.: Škoflek na Vranskem (podpredsednik), Klanjšček v Ljutomeru (tajnik), Kovačič v Središči (blagajnik), Sijanec v Svetinjah, Žinko v Središči, Rajšp v Slov. goricah, Miklóšič v Mariboru, Žolnir v Vojničku, Jurkovič v Šmarji, Uličar v

(Dalje v prilogi.)

Dobjem, Kliné v Pišecah, Kunstič v Sevnici, Flis na Laškem, Cizelj v Mozirji. S tem je bil prvi del zborna, t. j. društvene zadeve, končan; pričelo se je potem razgovarjanje o občinih šolskih zadevah, o čemur poročam v 2. članku.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. oktobra.

Izven posvetovanj v *delegacijah* molči sedaj notranja politika. Denes začne baje avstrijska delegacija svoje posvete in pričakovati je kaj živejše debate, vendar dosti ne, ker večina prebivalstva Avstrije, mi Slovani, niti nismo zastopani v tem prevažnem parlamentarnem oddelu. Obe delegaciji sta v veliki večini bolj Turkom, nego Slovanom prijazni: Hrvatje pa molče. — Andrassy je predložil „rujavo knjigo“, katera obsega poročila konzulov in poslaničkov na ministerstvo vnanjih zadev o višjem trgovinstvu vnanjih držav in o trgovinsko-političnih razmerah, in sicer z Brazilijo, Dansko, Nemčijo, Britanijo, Italijo, Nizozemsko, Perzijo, Rusijo, Švajco, Španijo, Turčijo, Egiptom in Rumunijo.

Vnanje države.

Iz *Srbije* poroča sicer znani dopisnik „W. Tagbl.“, da je mir zagotovljen, vendar mi zavračamo na „Zastavin“ dopis iz srbske prestolnice, katerega pričujemo na drugem mestu.

Turki mehki postajajo. Iz Mostara se preko Pariza poroča, da Server-paša uže obeta, da bode poleg turškega tudi slovenski jezik oficijalni jezik. — Ob jednem obetajo Turki Evropi, da hočejo svoje finance obresti državnega dolga urediti. Najbrž bi radi zopet kaj na posodbo dobili.

Angleški lordmajor je dajal navadni politični banket, pri katerem je Derby govoril in djal, da glavni interes Angleške je ohranjenje miru. Težave zaradi Hercegovine se pretiravajo. Nobena vlast ne misli podpirati vstašev. Popolno ozdravljenje zlega stanja, nij nič kaj verjetno, vendar more porta s primernimi reformami zlo stanje zlajšati.

Pruska sodnija v Poznanji je obsodila korarja Kurovskega, kateri je bil tajni papežev delegat in je izobčeval in kaznoval one katoliške duhovne, ki so se podvrgli državi, na dve leti teške ječe, baje ker nij le cerkvenih kaznil rabil.

Iz *Rima* se poroča, da je papež sprejel perzijanskega poslanca, kateri mu je izročil pismo perzijanskega šaha, ki obeta, da bode božjo službo katolikov v svojej državi varoval.

Domače stvari.

— (Ljubljanski podpiralni odbor je naročil za došle darovane novce rodoljubov zopet 600 kocev, da jih pošlje zraven družega pribeglim Bošnjakom in Hercegovcem, ki baje uže hudo trpe vsled nastajočega zimskega hlada. Pišejo namreč od odborov iz Hrvatskega in Dalmacije, da blaga še bolj potrebujejo nego novcev.

— (Ravnopravnost.) Vendar je čudno, s kako radostjo so zadnje dneve vsi nemški časniki v Avstriji prinesli iz Ljubljane poročilo, da je višja deželna sodnija v Gradci odbila pritožbe nekaterih občin na slovenskem Kranjskem proti nemškemu uradovanju kot „neopravičene“. In vendar temeljni državni zakon v Avstriji določuje slovesno, da ima na Slovenskem jezik slovenski pravno veljavo! Kakova je to „frassungstraje“, s katero se ti časniki bahajo in nevedni nemškutarji pri nas ob volitvah rogovilijo. O rabsodbi samej ne smemo govo-

riti, tem menj, ker nam razlogi nijso znani. Le to rečemo, da Slovenec ne bo nehal svoje postavne pravice terjati.

— (Iz Gorice) piše tudi „Soča“ o spravi obeh slovenskih strank: „Da naša sprava jim (nemškim časnikom) nij nikakor po volji, ker vidijo, da se vsled nje mora okrepiti narod in da bo nerazcepljen če dalje zavednejše in odločnejše branil in terjel svoje svete pravice, da bo složen in krepak lažje in marljivejše skrbel za napredek in omiko in da mora združeno se potezajoč za krasno svrhu narodnega osvobojenja v najkrajšem času razdrobiti vse ovire v šolah, v uradih in povsod v javnem življenju ter izmolzniti se za vselej sramotnemu potujčevanju, katero se mu vseh mogočnih oblikah vsiljuje. — Ta zagrizen srd, katerega pokrito in nepokrito izrazujejo židovski in krščeni Turki v svojih organih, nas mora popolnem utrditi v zavesti, da je naša sprava možko početje, katerim se smemo — ali se bomo smeli ponašati, kadar bo končno dognano.“

— (Premeščenje.) Pravosodni minister je adjunkta Richter v. Bidenthal iz Brežic in dr. v. Scheuchenstuel iz Slov. Bistrice v Maribor prestavil; dalje adjunkta Novotnega iz Maribora za sodnika v Gornjem gradu. Poslednji zna slovenski in ga hvalijo kot pravičnega moža.

— (Iz Ljutomer) se „Grazer Ztg.“ piše: Velikoposestnik France Izak iz Voričah zaužil je 27. p. m. neko iz arzenike napravljeno pijačo kot lek za želodne bolečine, na kar je takoj umrl. Slučaj naznačil se je c. kr. okrajni sodniji.

— (Požar.) O požaru pri Krškem, katerega smo uže včeraj kratko ovestili, piše se nam še: Včeraj je v Veliki vasi pred poludne požar nastal po lehkomišljenosti nekoga fantiča, kateri je blizu hiš s žveplenkami igral in užigal. Najprej se je vnel neki kozovec, kateri je hitro pogorel, da nij bilo na rešitev ni misliti ne; bližnja poslopja pa in večjo nesrečo bi bili ljudje lahko odstranili, ako ne bi bili tako trmoglavi in sebični. Mož, ki je bil takoj iz začetka na pogorišču, je pravil, da nijso hoteli sosedje dotičnih priprav škafov itd. izposoditi, da bi bili iz bližnjega potoka vodo nosili, ter nevarni element omejili. Ljudje so večidel mirno gledali, kako hiša za hišo gori, tako, da je bilo ob dveh popoldne več poslopij upepeljenih, tudi leseni strehi stolpa cerkovnega nij ogenj prizanesel. — Sploh bi imeli ostro grajati nemarnost, nevoščljivost in tako grdo sebičnost, kakor je tam vladala. Komur je hiša pogorela, je rekel: „Naj pogore tudi druge“. Drugi so pa pred svojimi hišami stali in mirno gledali, kako se ogenj širi. Ko so prišle brizgalnice na pogorišče so morali žandarmi s puškinimi kopitami ljudi h brizgalnicam goniti. — Zavarovana sta bila le dva pogorela.

— (Milodarizapribegle iz Hercegovine in Bosne.) VII. izkaz.) Č. kaplan Rozman pri sv. Jakobu, v Ljubljani 5 gl., J. V. St. 3 gl. V Tacnju nabrala gđ. Franja Malinšek: Jan. Malenšek iz Broda 10 gl., Janez Sever iz Vižmar 5 gl., Matija Sodnikar iz Gamelj 5 gl., Tomaž Arhar iz Broda 1 gl. 30 kr., Neimenovani en tolar za 1 gl., Janez Juvan iz Gamelj 1 gl., Janez Brolih iz Topi 1 gl., Lorenc Aleš iz Šmartna 1 gl., Neimenovana 1 gl., Janez Rozman iz Velesovega 50 kr., Andrej Na-

robe 50 kr., Martin Baloh 50 kr., Anton Bahar 50 kr., Jakob Čižman 50 kr., Primož Čižman 50 kr., Janez Malenšek, hlapec 30 kr., Micika Šušteršič 20 kr., Manica Šuštar 20 kr., Janez Traven 20 kr., Mica Verhovnik 20 kr., Čižman Ivana 10 kr. V pušico „za hercegovinske in bosenske sirote“ se je nabralo 81 kr. — V Selcih nabral Fr. Šlibar: M. Kavčič 50 kr., B. Lusner 30 kr., N. Semen 50 kr., F. Grošelj 30 kr., Jak. Benedičič 50 kr., J. Klemenčič 30 kr., J. Čarman 50 kr., M. Otrin 50 kr., F. Kos 60 kr., Fr. Šlibar 1 gl. — V Moravčah: Nabral Janez Mklavec, trgovec: Janez Mklavec 2 gl., Ivan Toman 1 gl., Tom. Jerančič 50 kr., Anton Brodnik, kaplan 2 gl., Josipina Ravnikar 1 gl., Gašpar Prosenec 60 kr., J. Zorec, kaplan 1 gl., Marija Prosenec 40 kr., Marija Grad 40 kr., Anton Simončič 10 kr., Jos. Pr., župnik 1 gl., Ana Str. 50 kr., Janez Mali 1 gl., Anton Urbanija 11 kr., Merija Knez 12 kr., Jera Krulec 40 kr., Rozalija Jurjevec 40 kr., Ana Avbel 20 kr., M. Klopčič 1 gl., Tomaž Tomec 25 kr., Prosenec 10 kr., France Bergar 30 kr., Janez Ravnikar 1 gl., Ana Toman 50 kr., Neža Toman 50 kr., Jarnej Vranič, učitelj 1 gl., Magdalena Vračičeva 50 kr., Janez Lavrač 1 gl., Karel Peternelj 1 gl., France Orehek 30 kr., vkupaj 20 gl. 18 kr. — Iz Križev pri Tržiču nabral gosp. kaplan Anton Rihar pod naslovom: „Kogar to v srce ne peče — v tem Slavska krv ne teče“. Fr. Bohinec 1 gl., Ant. Rihar 2 gl., Pavel Zore s soprogo 1 gl. 40 kr., gospa Terez. Kiler 2 gl., Fr. Oranč 1 gl., Lovro Aljančič 1 gl., Liza Oranč 1 gl., J. Košir 1 gl., M. Primožič 1 gl., J. Globočnik 1 gl., J. Jane 1 gl., Jarn. Lončar 1 gl., J. Kleč 1 gl., G. Marčun 1 gl. 30 kr., J. Meglič 1 gl., Fr. Dolžan 1 gl., Jera Oranč 80 kr., Fr. Pogačnik 80 kr., M. Kokalj 80 kr., Pr. Vternik 80 kr., M. Pogačnik 70 kr., M. Košir 70 kr., M. Sire 70 kr., Joža Zaplotnik 60 kr., M. Štros 60 kr., J. Padar 50 kr., Aleš Valjavec 50 kr., J. V. 50 kr., M. R. 45 kr., N. Šarabon 40 kr., A. Hladnik 40 kr., A. R. 40 kr., J. B. 40 kr., M. V. 40 kr., M. Makorn 40 kr., M. Zupan 30 kr., Gr. Globočnik 30 kr., Mart. Škrjanec 30 kr., L. R. 30 kr., J. R. 30 kr., L. Oranč 30 kr., A. K. 30 kr., Fr. Perne 30 kr., M. Z. 30 kr., J. Zupan 30 kr., J. Košir 30 kr., J. K. 30 kr., J. Huzar 25 kr., M. Žepič 24 kr., več osob je zložilo skupaj 2 gl. 56 kr., Reza Dolžan 20 kr., P. P. 20 kr., M. K. 20 kr., A. Rozman 20 kr., A. P. 20 kr., L. F. 20 kr., L. Z. 20 kr., M. Plajbes 20 kr., A. V. 20 kr., L. Šarabon 20 kr., J. Paplar 20 kr., A. T. 20 kr., L. A. 20 kr., Mica Verbanec 20 kr., V. L. 20 kr., M. Pogačnik 20 kr., J. N. 20 kr., K. Kleč 20 kr., J. Kleč 20 kr., R. K. 20 kr., L. K. 20 kr., M. Tanše 20 kr., M. V. 20 kr., J. St. 20 kr., M. Sporn 20 kr., F. Štritič 20 kr., M. Pretnar 20 kr., L. M. 20 kr., M. Golmajer 20 kr., M. S. 20 kr., U. Grašič 20 kr., J. K. 20 kr., Jak. Šilar 20 kr., M. Ž. 20 kr. skupaj 43 goldinarjev. Prejšnji izkaz 1301 gl. 24 kr. skupaj 1408 gl. 73 kr.

Podpiralni odbor:

J. N. Horak, Dr. J. Vošnjak,
predsednik, denarničar.

Opomba: Ker se tekom prihodnjega tedna na Dunaj k državnemu zboru odpeljem, naj se milodarovi blagovole odslej po-

šiljati odborovemu predsedniku g. J. N. Horaku.

Dr. J. Vošnjak, denarničar.

— (P. n. občinstvo) opozoruje se na današnji inserat gosp. Franc Dettler-ja, katerega zaloga šivalnih strojev je v resnici najprva in prava v Ljubljani.

Razne vesti.

* (Minister Stremajer) je v Lvovu, kjer je poljsko univerzo obiskal, vsaj izvedel, čemu so univerze. Kot strašen Velikonemec je namreč jedinemu profesorju, ki nemški uči, hvalil in slavil korist naučenja nemškega jezika. Tu pa mu stopi rektor Čerkavski nasproti in mu reče: Ekszellenca, mi tu mislimo, da so vseučilišča za povzdigo znanosti, a ne za jezikove nauke. „Vaterland“ pravi k temu: sedaj Stremajer vsaj vé, čemu so univerze.

* („Ustanak Slovena v Turskoj“) zove se zvezek, kateri bode izhajal v Trstu in sicer s slikami vsak teden jedenkrat. Velikost bode 8 strani v velikej osmini. Zvezek bode veljal samo 5 kr.

* (Sto let star dimnikar) živi v Trenčinu. On uže 83 let pleza po dimnikih in je še sedaj tako trden in vesel, da kadar iz dimnika na vrhu strehe pogleda, žvižga in poje.

* (Magjarske sodnije.) V Gomörskem komitatu je prišla neka pritožba zapечатena nazaj s prvim pečatom, kljub temu pa je bila prva sodba potrjena iz prve sodnije razlogov.

* (Požari.) Na Ruskem je meseca avgusta t. l. v celej državi bilo 2622 pogorišč in škode je za 12 milijonov rubljev. Pri 1400 požarih nij uzrok znan.

* (Nemšk konzul ubit.) Nemški konzul v argentinskej republiki je po razbojnikih ubit bil konec septembra meseca.

* (Na Francoskem) je letos zraslo toliko vina, da ne vedo kam spraviti ga. — V prvih osmih mesecih t. l. so Francozi za celih 45 milijonov več izvozili nego lani. Srečo imajo. To jezi Bismarkovce.

* (Parobrod na morji izgoril.) Poročja se strašna nesreča na morji, namreč parna ladija „L. G. Bager“ je na potu iz Lübecka v Kopenhagen pogorela. Neka de-

peša iz Lübecka poročja, da je gotovo razpočenje kotla uzrok, ter da je v malih minutah gorel uže celi parobrod, in potem potopil vse. Od mnogih potnikov, rešil se je samo jeden od pomorščakov pak 11 mož. Rešeni potnik je Norvegčan, tudi kapitan in krmilnik sta rešena. Leseni parobrod „L. G. Bager“ je bil švedski, vodil ga je kapitan L. A. Mattsson bil je 157 ton velik, stroj imel je 60 konjske moči in izdelan 1858. Na sredi morja pri tolikej vodi, pa taka velikanska ladija pogori z vsem s človekom in s podgano!

* (Maščevanje ljubosumne žene.) Prav na čuden način se je maščevala pred kratkim ljubosumna soproga necega uradnika v Petrogradu. Soprog se je izgovarjal zavoljo poznega prihoda domov, češ, da je v službi imel opraviti. To se je ponavljalo mnogokrat, tako da je žena ljubosumna postala. Zvedela je tudi stvari od njegovega tovariša, ter na ta način došla možu na sled. Nek večer, ko je strašno deževalo, bliskalo se in grmelo, pričakovala je soproga v kuhinji, ko je prišel, odvzela mu zgornjo obleko in ga potem spravila v posteljo. Ko je uže soprog ležal, pričela je v kuhinji pod samovarom (mašina za čaj) kuriti, tako da je sopar v sobo prihajal. Mož povpraša, kaj prežgani duh pomeni, gospa mu odgovori, da hoče pripraviti prav vroč čaj za njega. Kmalu donese soproga v steklenici čaj. Soprog požrè čaj, in ona nasleduje to proceduro. Ko je izpil, vpraša še, ali je bil dober čaj in ali je kaj posebnega občutil. On odgovori, da ne. „Veš ti, kako je s čajem?“ mu reče soproga. Čitalec bode gotovo mislil, da je bila arzenik namešala, a nič manje, ko to! „Ta čaj,“ nadaljuje ogoljufana soproga, je najdražje, kar si ga ti, nezvesti, do sedaj izpil. Jaz sem ga skuhala z vsem denarjem, z 6000 rubeljni, katere si ti do sedaj prihranil. K svojej ljubici sedaj ne boš več hodil.“ Razkačen skoči soprog kvišku k skrinji in vidi, da je istina, kar žena pravi. Soproga nij lagala, ter v 5 minutah spremenila prihranjeni denar v pepel.

Z Bogom!

Vsem svojim prijateljem in znancom, kolegijam in kolegom iz „Dramatičnega društva,“ bratom „Sokolom,“ pri katerih se mi zaradi kratkega

odpusta nij bilo moč osobno posloviti se dalje vsem p. n. gg. podporikom in prijateljem slovenskega gledališča, posebno pa vrli naši mladini srednjih šol, katera mi je opetovane drage mi dokaze ljubeznivega čislanja poklonila, ključem, odhajajoč v sosedni nam Zagreb, prisrčni: Z Bogom! Na zdravje! Živili!

V Ljubljani 10. oktobra 1875.

Josip Nollé.

Dunajska borza 9. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

		kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	70 glđ.	10
Enotni drž. dolg v srebru	74	15
1860 drž. posojilo	111	75
Akcije narodne banke	922	—
Kreditne akcije	211	75
London	112	25
Napol.	8	96
C. k. cekini	5	34
Srebro	102	10

Slovenske

lepoznanske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. **Erazem Tatenbah.** Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.
2. **Meta Holdenis.** Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
3. **Kantorčica.** Roman s pogorskega zakotja, češki spisala Karlina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič, velja 50 kr.
4. **Prvi poljub.** Novela, spisal J. Skalec. — **Na črni zemlji.** Novela, spisal J. Skalec, velja 25 kr.
5. **Kazen.** Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — **Cerkev in država v Ameriki.** Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik, velja 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

- I. zvezek, ki obsega: Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešeren, Prešerin ali Preširen, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenska, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstvo z grozdem na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čigava bode? Novelica, sp. J. Ogrinec. Velja 25 kr.
  - IV. zvezek, ki obsega: Lepi dnevi, sp. Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnij. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr.
- Kdor hoče katero koli teh knjig dobiti, naj piše „Narodnej tiskarni“ in jih dobi po poštnem povzetju. Vse skup se dajo za znižano ceno 2 gold. 50 kr.

Tujci.

8. oktobra:

Evropa: Squerič iz Trsta. — Bandenkurger iz Čateža. — Kinstein iz Gradca.

Pri **Slonu:** Kreti iz Beljaka. — Harzani iz Milana. — Jelovšek iz Vrhniko. — grof Ladevize iz Gradca. — Zihic iz Hercegovine.

Pri **Malič:** Kohnberger iz Dunaja. — Žinko iz Maribora. — Zacher iz Dunaja. — Plaht iz Pulja. — Kopman iz Dunaja. — Langer iz Poganic. — Fuchs iz Dunaja.

C. kr. državna obrtnijska šola

v Bielitz (Avstrijska Šlezija)

a) Staviteljsko-tehnični oddelek (staviteljska šola).

b) Tehnični oddelek za mašine (šola za izdelovanje mašin) vsaki oddelek obstoječ iz ene pripravljalnice (samo za take, kateri nijso še 16 let stari), iz ene srednje šole (za polire, montere, nadzornike itd.) in iz ene višje šole (katera je ob enem pripravljalnica za izkušnjo enoletnega prostovoljstva), odpre svoj zimski semester 18. oktobra t. l. Programi te šole se zastoj pošiljajo od

c. kr. direkcije državne obrtnijske šole (Gewerbeschule).

(341)

Fr. Maertens.

P i v a.

Priporočilo.

(344)

Podpisani priporočja svoje novo krémo na Bregu v Cozovej hiši št. 187

na vogli.

Točil bode Kozler-jévo Märzen pivo po 10 kr. vrček ravno tako bode imel vedno pripravljen izvrsten zajuterk in sploh bode vztrezal p. n. občinstvu z izvrstnimi jedili in pijačo, poleg pa tudi z jako nisko ceno.

Martin Petrič.

P i v a.

Za saisono!

Vedno velika in bogata zaloga volnatega blaga za obleke, Rips, Lustre, Diagonal- in blago za plaide, stanovitne barve Kosmanoser-berkal, moderna barhenta za oblačila, vrvičasti in piket-barhent.

Najnovejši:

Kniker boker in tartif nopé.

27

kr.

Žametasti in svilnati traki, široke preproge (tepiho), $\frac{1}{4}$ in $\frac{3}{4}$ šir. laneno, prejno in usnjato platno, $\frac{9}{16}$ in $\frac{3}{4}$ in $\frac{1}{4}$ šifon, laneno-damast-brisavke, servijete, atlas-gradl, sedne, mrežne in mušelinaste pregrinjala, oksford za srajce in drugo manufakturno blago.

Laneno in moderno blago,

garantira za dobro in stanovitno blago,

vse doma izdelano.

Naslov: Fabrikna zaloga in glavna zaloga blaga prve združene gorske tkalske konsorcije fabrikantov, Dunaj, Mariahilferstrasse 72.

Pošiljatve vrše se brzo proti poštnemu povzetju.

Izgledi zastoj in frankirani.

(301-6)

Posestvo na prodaj.

Na Gmajni (a Krki) Obergurk na Dolenjskem, poleg mosta daje se prostovoljno posestvo, obstoječe iz hiše v dobrem stanu, mlinom, žago in kovačnico, potem njive, dva travnika in gozd. Ceno in pogoje pove prodajalec

Martin Miklavčič
na Gmajni.

(335—3)

Preselitev.

Usojam se p. n. občinstvu naznanjati, da od 1. t. m. lončarim v svojej hiši št. 17, v Trnovskem predmestju. Priporočam se uljudno

Marija Legat,
lončarjeva vdova.

(329—2)

Ravnokar na svitlo prišlo in je za dobiti pri meni:

Mali prirodopis s podobami za narodne ali ljudske šole itd., profesorja dr. Evgen Netoliczke, prevodil Ivan Lapajne, Brna 1875.

V službo vzamem:

Jednega potovalca (agenta)

za naročilno in tržno potovanje s posebnimi priporočili in zadostnem zagotovitom; potem

Jednega hlapca

z dobrimi izpričevali, kateri mora poleg slovenskega tudi nemškega jezika zmožen biti.

(328—3)

J. Giontini.

Pri podpisnem prodajajo se po niski ceni sledeči godbeni instrumenti:

Razigrani klaviri

6 in 6 1/2 oktavi, cena 45 do 100 gold., tudi jih razposoja; gosli po 2 do 10 gld., poleg tudi ločci (fidelbogen) po 50 kr. do 3 gld.; — kitare po 5 1/2 do 8 gld.; potem tudi citre po 15 do 30 gld., zadnje tudi razposoja.

J. Giontini,

(336—2)

glavni trg 237, v Ljubljani.

Zdravnik za zobe

dr. Tanzer,

docent zobozdravništva na vseučilišču v Građci hode ordiniral meseca oktobra od 10. naprej v Ljubljani (v Hotelu pri Slonu) zobozdravništvo i zobotehniko. Vsi p. n. bolniki opominjajo se, javiti se takoj od začetka, da se more začetni ozdravljenje brez bolečin, in ogniti se proti koncu gnječe. (340—2)

Njegovi c. kr. priv. zobni aparati: Antiseptikonustna voda, zobni prah, zobne paste dobijo se pri njemu, kakor tudi v Ljubljani pri gosp. Mahru in lekarju Biršič-u, v Loki pri gosp. Fabjan-u in Marišek-u, v lekarnah v Kranji in Kamniku, in v Trstu v lekarni pri gosp. Sandrini-u.

Šesti redni občni zbor kranjskega industrijskega društva

v Ljubljani

bode

26. oktobra 1875 ob 4. po polu dne

v direkciji pisarnici društva.

Dnevni red:

- Poročilo izdatkov pretečenega leta.
- Poročilo revizijskega odbora.
- Sklepanje o porabi dohodkov.
- Volitev vseh udov upravnega odbora zaradi izteka poslovalne dobe po §. 17 pravil.
- Volitev ravnatelja po §. 25 pravil.

Gospodje akcionarji, kateri se mislijo glasovanja udeležiti, prosijo se v smislu §. 10 pravil, poslati do 23. oktobra svoje akcije društveni blagajnici, da morejo dobiti legitimacijske listike.

(337—2)

Prvosednik upravnega odbora.

Izveštaj!

Bolnica Feldhof tik Graca, uz koje se nalazi Panzionat za bolesi od mozga i živaca razne vrsti. — Godišnja uplatnica iznosi 1500 gld. a. v. — Krasan položaj kako u pogledu zdravstvenog tako u pogledu svake ugodnosti — leži 1100' nad povir. mora. Od Graca leži po sahata udaljeno. Bolesti se leče po najnovijem načinu, zavod poseduje takodjer najnovije zgrade (apparate) lekarske.

Izveštaje podeljuje Upraviteljstvo (Direction).

(315—4)

Beste Nähmaschine der Welt.

Za Kranjsko jedino in samo pravi pri podpisavanju!

Poleg originalnih Howe-strojev

se nahajajo pri meni skoro vsi znani

šivalni stroji

inozemski, po zelo znižanih cenah in v veliki izbiri.

Vse je reelno in se daje garancija.

Tudi plačila na obroke.

Ljubljana, judovska ulica, št. 228.

S odličnim spoštovanjem

Franc Detter.

Po deželi sprejema moj potovalec, g. J. Globočnik uljudno vsa naročila, ter ob jednem podaje potrebni poduk.

Svarilo.

Zaradi od drugih strank dohajajočih ponudeb jednako imenovanih strojev naj se nikdo ne da motiti, ker uže obiskovanje moje mnogovrstne zaloge, donša eklatantni i istiniti dokaz. (166—7)

Dunajska največa

27 kr.

Zaloga

solidne in znane zanesljive firme

Bernhard Pollak-a na Dunaji,

Kärntnerstrasse 14,

(vis-à-vis Weihburggasse),

prodaja jedina z vestno garancijo najboljše kakovosti in pravosti blaga vedno

Najnovije

za vsako sezono,

ovčje-volnate oblačilne snove.

Ravno tako tudi vse si misleče vrste, platnenega, modernega, kurentnega in pletenega blaga, svilnate in žametaste trake, ravno tako tudi gulpir-čipke vsake baže, poleg še tisoč drugih stvari.

Izglecki i zaznamek blaga

zastonj in franko.

Naročila, tudi najmanjša brzo po poštne povzetku. (325—3)

Nepristujoče jemlje se nazaj brez zadržka.

Samo v **Pollak-ovej**

najstarejšej in slavnejšej

27 kr.

univerzalne zalogi blaga

na Dunaji,

Mariahilferstrasse 1,

prodaja se kakor je uže obče znano z najvestejšo garancijo najboljšje kakovosti in pravosti blaga vedno najnoviješe blago na debelo in na drobno.

Ovčje-volnate oblačilne snove,

najfinejše in modernejše, za vsako sezono v vsakej barvi, gladke, progaste, jednójne in šotsko karirane in sicer: läster, rips, plaid-snovi, diagonal, flanel, Cheviot (suknjene oblačila) in poleg še mnogo drugih stvari.

Platna, vsake vrste prta na mize iz cvilha in damasta, gradl, bel in barvast, pregrinjala, chiffon 3/4, celo 3/4 široki; perkal, turški kreton poleg tisoč drugih rečij.

Popolna zaloga pletenega blaga, zavratnikov za gospode in gospe.

Največa zaloga svilnatih in žametastih trakov v vsakej barvi in širokosti. Ovčje-volnate in blond-čipke tudi obšite z biseri, kakor tudi sploh vse v to stroko spadajoče stvari in to

vse le po

27 krajo.

Razpošiljatve proti poštne povzetku tajok. Izglecki in zaznamek blaga zastonj in franko. (326—3)

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni
Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je aij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odrasčenih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezn želodec, na živeih, dalje prsne, i na jetrah; žleze ivnaduho, bolečine v ledvicah, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučiliščih v Mariboru, zdravilnega svētnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 30.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svētnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svētovalc in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnosne prikazni, trebušnih bolezn, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svētovalca gosp. Dr. Angelsteina. Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svētovalc.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetje jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanju in hipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanju in hujšanju.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanju v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušateljja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odrasčenih in otrocih prihrani 50krat več na cení, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah á 2 gold. 50 kr in á gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Ljubljani Broku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovcih pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Vsem prijateljem in znancem v Škofjiloki zakličem še enkrat „Na zdravje“.

(342)

E. K.

Ta list naj se dobro shrani.

Algophon

je izvrstni lek za zobni bol vsake vrste. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 35 kr.

Aromatični tobakni prah

je izvrstni, odvodilni lek, kateri tudi okrepi čutne žile na glavi. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 20 kr.

Angleški prsni sok.

Ta sok je posebno koristen za kašelj, nahod, hripanje, za bolečine v vratu in na prsih. Radi prijetnega okusa, užije se lahko in ga pije tudi otroci prav radi. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 60 kr.

Elizabetna ustna voda

je izvrstni pripomoček za ohranjenje zob in zobnega mesa. — 1/2 male žličice te ustne vode mej čašo druge vode, napravi zobe bliščeče in jako bele, odstrani neprijetni duh iz ust, onovi in omoči zobno meso. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 50 kr.

Lasja tinktura

za omočitev lasišča in pospešitev rasti. Poraba jedne steklenice te tinkture zadostuje popolnem omočiti lasišče, ovira izpadanje las in pospešuje rast. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 1 gld.

Otročeje mazilo

od dr. Steiger-a rabi se za odprte rane pri otrocih, in je boljše kot otročji prah, ker zadnji pomnoži še večkrat prisad. Cena 1 lonček z nakazanjem o rabi 18 kr.

Revmatizma rešitelj

služi kot najboljši, realni in najgotovješi dosedaj znani pripomoček za revmatizem (trganje po udih), vsako vrsto hromote v rokah in nogah, bodenja itd., katere bolezn odstrani dostikrat uže po prvi rabi. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 40 kr.

Mazilo

za pege, šinja, mozolca, obrazno rudečico itd. Ako se rabi to mazilo 10 večerov, odstrani popolnem pege, šinja itd. Cena 1 lonček z nakazanjem o rabi 70 kr.

Spitzweyerich'sko mazilo.

To neprecenjeno mazilo je lek za prsne in pljučne bolezn, prsni katar, kašelj, hripanost itd. Cena 1 velike steklenice z nakazanjem o rabi 80 kr. 1 male steklenice z nakazanjem o rabi 60 kr.

Spredej omenjeni zdravstveni pripomočki dobivajo se v

Izdelovalnem laboratoriji

Vend. Trnkóczy-a,

deželnega lekarja

v Gradcu, Sackstrasse št. 4.

Glavna zaloga za Kranjsko

pri (322—1)

Viktorju Trnkóczy-u,

lekarju „zum go d. Einhorn“

v Ljubljani, glavni trg št. 4.

Vunajna naročila izvrše se nemudno.

Novo odprta
Kranjska
Zaloga
kralj. dežel. dovolj.
ZAGREBSKA
Parnega in umetnega mlina
v Ljubljani: na Stolnem trgu vis-à-vis mestnej oblasti (rotovžu)
priporočuje izvrstne moke, katere so pri vseh razstavah odlikovane.
Prodaja na veliko in malo
Cena originalna po metričnih utezah.

Vunajna naročila izvrše se nemudno.

„Laibacher Zeitung“ pripoveduje v svojem lokalnem oddelku, 8. oktobra t. l. št. 230, da je v mojej krēmi „pri belem volu“ („zum weissen Ochsen“) bil v pozni noči pretep mej nekim vojakom in civilistom, in da je bil nek civilist ranjen. To je obrekovanje moje krēme, ker je vse nesramna laž in jaz p. n. občinstvu na znanje dajem, da bom proti obrekovalcu po sodnijskem potu postopal.

Vencel Šušnik,

krēmar „pri belem volu“,

(zum weissen Ochsen“).

Lekarna Piccoli.

„K angelju“ v Ljubljani.

Aparati za samo-briganje, pasovi za počene, uretane in materične brizgje.

Anaterinova ustna voda in zobni prašek.

Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezn, zoper g. jilobo in majanje zob, zoper differitis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsm enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Esprit de Cologne triple surfins de Paris, 1 flacon 20 kr.

Esprit dto. de Reseda flacon 1 gld.

Esprit dto. de Ylang-Ylang flacon 1 gold.

Elixir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Franz-ove esence za življenje. Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznij. Velika poraba je najboljše spričevalo. Vsaka gospodinja bode tako zdravilo pri hiši imela. Cena steklenice z navodom, kako se rabi 10 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepotičjem in lepotičnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold. (132—121)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Lesitina iz tisk „Narodne tiskarne“.